

Lekarz weterynarii może występować w sądzie jako biegły zarówno w sprawach cywilnych, jak i w sprawach karnych. Zdecydowanie częściej dotyczy to jednak spraw cywilnych [1].

Biegły jest to osoba posiadająca informacje specjalne z zakresu danej dziedziny. Podstawowymi problemami związanymi z pełnieniem funkcji biegłego sądowego są przede wszystkim, na co zwraca uwagę B. Świątek, charakter uczestnictwa biegłego w postępowaniu i rozprawach sądowych, tryb jego powoływania i zakres sporządzanych opinii. Do osoby biegłego odwołuje się wiele aktów prawnych [2].

W tabeli 1 wymieniono przepisy regulujące działalność biegłego ogólnie i w szczególności dotyczące biegłego lekarza weterynarii.

Przepisy powinny jasno określać status biegłych sądowych, warunki nabywania, zawieszania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego sądowego, a także tryb nabywania i utraty statusu przez instytucje specjalistyczne, uprawnione do wydawania opinii [4].

Obecnie nie istnieje oddzielna ustawa dotycząca biegłych sądowych, która całościowo regulowałaby status biegłego, jego prawa i obowiązki. Zgodnie z informacjami Ministerstwa Sprawiedliwości [4] trwają prace nad uchwaleniem nowej ustawy o biegłych sądowych. W projektach nowych aktów prawnych możemy przeczytać, że „uregulowanie statusu biegłych sądowych w jednym akcie prawnym to główny cel przygotowanego w Ministerstwie Sprawiedliwości projektu nowej ustawy o biegłych sądowych” [2, 4].

Projekt ten przewiduje głęboką reformę dotychczasowych regulacji, która zostanie

wprowadzona przez przyjęcie nowej ustawy. Obecnie kwestie dotyczące biegłych sądowych unormowane są w *Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych*¹. Projekt zakłada m.in. uregulowanie statusu biegłych sądowych, określenie warunków nabywania, zawieszania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego sądowego, a także trybu nabywania i utraty statusu przez instytucje specjalistyczne, uprawnione do wydawania opinii [4].

Ponadto szczegółowo unormowane zostaną obowiązki podmiotów powołanych do sporządzenia opinii. Zmiany, jakie zostały zaproponowane w projekcie, to przede wszystkim „zobligowanie biegłych do prowadzenia rejestrów zawierających informacje na temat wydawanych opinii i przechowywanie ich przynajmniej przez okres równy kadencji biegłego” [3]. Zakłada się również uproszczenie procedury w przypadku ustanawiania biegłych sądowych na kolejną kadencję. Według danych Ministerstwa Sprawiedliwości planuje się, że ustawa wejdzie w życie w drugim kwartale 2014 r. [4].

W związku z uczestnictwem biegłego w czynnościach procesowych wyróżniamy trzy kategorie biegłych: biegły sądowy - zapisany na listę prezesa sądu okręgowego, biegły *ad hoc* - powołany jednorazowo do konkretnej sprawy oraz instytut specjalistyczny - najczęściej jednostka uczelniana szkoły wyższej.

KIM JEST BIEGŁY?

Biegłym w rozumieniu przepisów proceduralnych (k.p.k., k.p.c., k.p.a.) to osoba posiadająca wiadomości specjalne [2]. Osoba taka staje się biegłym dopiero w momencie, w którym uzyska taki status prawny na mocy odpowiedniego aktu, jakim jest najczęściej postanowienie sądu. Należy zaznaczyć, że żaden przepis w prawie polskim nie określa konkretnie, co należy rozumieć pod pojęciem wiadomości specjalne. W tym miejscu trzeba sięgnąć do dorobku doktryny i orzecznictwa. Powszechnie przyjmuje się, i jest to już ugruntowana linia orzecznicza, że za wiadomości specjalne należy uważać wiedzę z różnych dziedzin nauki i sztuki. Dotyczy to zarówno dziedzin powszechnie znanych i poważanych - medycyna, ekonomia, finanse, chemia, fizyka, języki obce, językoznawstwo - jak również tych mniej znaczących, np. modelarstwo, rzemiosło [5, 6].

W zakresie weterynarii takimi naukami będą przede wszystkim medycyna weterynaryjna ze wszystkimi jej działami i specjalizacjami, połoźnictwo weterynaryjne, farmakologia i farmakoterapia weterynaryjna, prowadzenie gospodarstw hodowlanych. Przedmiotem działania biegłego nie mogą być wiadomości specjalne z zakresu znajomości i wykładni przepisów prawa. Nie można tym samym być biegłym z zakresu prawa, gdyż zgodnie z sentencją *iura novit curia*, sąd najlepiej zna prawo. Bez względu na to, jakiej dziedziny

wiedzy owe wiadomości specjalne dotyczą, przyjmuje się w doktrynie, że ich poziom wykracza poza ramy normalnej wiedzy i doświadczenia życiowego, potrzebnych do wyjaśnienia okoliczności, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Jednoznacznie uściślił to Sąd Najwyższy, stwierdzając w orzeczeniu², że „do wiadomości specjalnych nie należą te, które są dostępne dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym, wykształceniu i zasobie wiedzy ogólnej”.

Zdarza się często, że podczas prowadzenia sprawy zachodzi konieczność powołania biegłego wykazującego się znajomością wiadomości specjalnych dotyczących bardzo wąskiej lub bardzo rzadkiej dziedziny. Przykładem jest chociażby powołanie biegłego w zakresie znajomości bardzo rzadkiego języka (hindi, tajski, staro-cerkiewno-słowiański). W tym przypadku poszukiwanie specjalisty jest utrudnione i rozszerzone do terytorium całego kraju. Istnieje wtedy możliwość powołania biegłego spoza obszaru właściwości sądu okręgowego, w okręgu którego znajduje się sąd powołujący biegłego [7]. Dlatego możliwe są przypadki powołania np. przez sąd w Rzeszowie biegłego ze Szczecina. Taki biegły ma obowiązek w razie wezwania przybyć na rozprawę pod groźbą kary za nieuzasadnione niestawiennictwo lub nieusprawiedliwioną nieobecność, ponadto przysługuje mu zwrot kosztów dojazdu [5, 6].

Biegły może zostać powołany z inicjatywy organu prowadzącego postępowanie (w fazie postępowania przygotowawczego w procesie karnym będzie to prokurator nadzorujący to postępowanie), natomiast w fazie postępowania jurysdykcyjnego będzie to sąd [3]. Jednocześnie sąd może odmówić powołania danej osoby na biegłego, jeżeli uzna to za zbędne lub w razie zaistnienia przesłanek do jego odwołania. Biegły może zostać powołany także na wniosek strony. Istnieją również możliwości powołania biegłego do sporządzenia ekspertyzy prywatnej, jednak taka ekspertyza nie ma znaczenia dowodowego w procesie, może mieć jedynie charakter pomocniczy [7].

Podstawę prawną powołania biegłego w sprawach karnych stanowi kodeks postępowania karnego (k.p.k.). Art. 193. § 1. k.p.k. stanowi, że jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego albo biegłych. W celu wydania opinii można też zwrócić się do instytucji naukowej lub specjalistycznej. W wypadku powołania biegłych z zakresu różnych specjalności o tym, czy mają oni przeprowadzić badania wspólnie i wydać jedną wspólną opinię, czy opinie odrębne, rozstrzyga organ procesowy powołujący biegłych. Pozycję biegłego w procesie określa także uchwała Sądu Najwyższego³, w której stwierdza się: „niezmiernie ważnym zagadnieniem jest dokładne oznaczenie przez sąd zadania biegłego. Nie może tu wystarczać wskazanie biegłemu samej tylko tezy dowodowej”.

Zarówno w sprawach karnych jak i cywilnych biegli powoływani są bezpośrednio (jako osoba) lub pośrednio (jako instytucja) w oparciu o artykuły kodeksu postępowania karnego i kodeksu postępowania cywilnego. Opinia może zostać złożona przez kilku biegłych pracujących razem (opinia zespołowa lub komisyjna) bądź przez biegłych różnych specjalności (opinia kompleksowa) lub tej samej specjalności (opinia kolektywna). Stanowią one prawną podstawę powoływania „biegłego”, względnie „instytucji naukowej lub specjalistycznej”. Z kolei art. 195 k.p.k. stanowi, „że do pełnienia czynności biegłego jest obowiązany nie tylko biegły sądowy, lecz także każda osoba, o której wiadomo, że ma odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie.

Ważniejszym problemem jest, jak sygnalizuje B. Świątek [6], „narzucanie biegłemu przez zleceniodawcę założenia przyjętego jako pewnik, z którymi to założeniami biegły się nie zgadza. Mogą to być np. konkluzje opinii wydanych przez innego biegłego czy wyroki sądu. Dotyczy to najczęściej spraw cywilnych, w których pozew oparty jest o wyrok w procesie karnym, a w procesie tym wydana przez biegłego opinia jest - zdaniem biegłego - nieuzasadniona”. Możliwe jest wtedy wydanie superekspertyzy, czyli „ekspertyzy o ekspertyzie”, która polega na ponownym przeprowadzeniu badań i odniesieniu się do poprzedniej ekspertyzy przez porównanie wyników. Należy jednak zaznaczyć, że przepisy chociażby k.p.k. nie dopuszczają bezpośrednio gradacji ważności kolejnych opinii. Uściśla to wyrok Sądu Najwyższego⁴ „opinia biegłego powinna dotyczyć okoliczności stanowiących przedmiot ekspertyzy, a nie tylko oceny, czy wydana już w sprawie opinia innego biegłego jest trafna, czy też nie”.

Biegły, po wpisaniu na listę, zostaje zaprzysiężony na 5 lat. Kandydat na biegłego musi spełniać określone warunki zawarte w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości. Musi mieć ukończone 25 lat, pełne prawa obywatelskie, dokumenty potwierdzające kwalifikacje i nieskazitelny charakter. Obecnie w doktrynie przyjmuje się stanowisko, że opinia biegłego indywidualnego jest równa opinii instytutu. Kodeksy postępowania karnego i cywilnego w sposób podobny określają wyłączenia, kto nie może zostać biegłym. Jest to duchowny, osoba skazana prawomocnym wyrokiem za składanie fałszywych zeznań, osoba uznana w danej sprawie za stronnictwo lub tylko podejrzewana o stronnictwo [5, 8].

Tab. 1. Przepisy regulujące działalność biegłego.

1.	<i>Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555) – dalej k.p.k., patrz art. 193, 194, 195.</i>
2.	<i>Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43 poz. 296) – dalej k.p.c., patrz art. 278, 279, 290.</i>
3.	<i>Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 1960 nr 30 poz. 168) – dalej k.p.a., patrz art. 84.</i>
4.	<i>Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. 2001 nr 106 poz. 1148) – patrz art. 34, 38.</i>
5.	<i>Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz.U. Nr 15, poz. 133)</i>
6.	<i>Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach postępowania w sprawach cywilnych (Dz. U. 2005.167.1398)</i>
7.	<i>Dekret z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz.U.1950.49.445 z późn. zm.)</i>
8.	<i>Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 518)</i>

PRAWA I OBOWIĄZKI

BIEGŁEGO

Do obowiązków biegłego należy wydanie opinii, niezatajanie prawdy, udział w czynnościach procesowych, m.in. eksperymencie, wizji lokalnej oraz przede wszystkim, co oczywiste, w rozprawie. B. Świątek słusznie zauważa, że „opracowanie opinii sądowno-lekarskiej niesie za sobą bardzo realną możliwość wezwania jej autora na rozprawę sądową w celu przesłuchania” [6].

Ponadto na biegłym ciąży obowiązek zachowania tajemnicy, osobistego przeprowadzenia badań i dotrzymanie terminów. W przypadku gdy dotrzymanie terminów nie jest możliwe, można zwrócić się z wnioskiem o przedłużenie. Na biegłym spoczywa również obowiązek znajomości przepisów prawa co najmniej w takim zakresie, jaki niezbędny jest do pracy biegłego. Dotyczy to przede wszystkim biegłych wpisanych na listę prezesa sądu okręgowego.

W przypadku niestawienia się na rozprawę lub celowego przewlekania wydania opinii biegłemu grozi kara – do 3 tysięcy złotych lub do 2 lat pozbawienia wolności za fałszywą opinię. Istnieją prawne możliwości, aby sąd, zamiast wzywać biegłego na rozprawę, zlecił wydanie na piśmie opinii uzupełniającej bądź skorzystał z możliwości przesłuchania biegłego w miejscu jego zamieszkania w ramach pomocy prawnej. Na zastosowanie tych procedur muszą jednakże wyrazić zgodę obie strony, a sąd bardzo rzadko decyduje się na podjęcie decyzji wbrew woli którejś ze stron. Uchylenie się biegłego od stawiennictwa przed sądem

powoduje zastosowanie środków dyscyplinujących w formie grzywny i niejednokrotnie groźby doprowadzenia przez policję. Jeżeli przyczyną niestawiennictwa jest zły stan zdrowia biegłego, winien on przedłożyć usprawiedliwienie zgodne z obowiązującym rozporządzeniem [9].

Prawa biegłego obejmują przede wszystkim: prawo wnioskowania o wgląd do akt sprawy, wnioskowanie o uzupełnienie materiału dowodowego, prawo do obecności podczas przesłuchań, do ochrony własnych danych osobowych, do zmiany opinii, składania zażaleń oraz prawo do zwrotu poniesionych kosztów. Z kolei art. 194 k.p.k. określa warunki dopuszczenia dowodu z opinii biegłego. Wydaje się wówczas postanowienie, w którym należy wskazać:

1. Imię, nazwisko i specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy;
2. Przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych;
3. Termin dostarczenia opinii [10].

Z kolei art. 195 k.p.k. precyzuje, kto może zostać powołany przez organ do pełnienia funkcji biegłego. Do pełnienia czynności biegłego jest obowiązany nie tylko biegły sądowy, lecz także każda osoba, o której wiadomo, że ma odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie. W związku z pracą biegłego konieczne okazuje się już na wstępie dokonanie oględzin, przy których w wybranych przypadkach powinien również uczestniczyć biegły. Potwierdza to art. 207, który stanowi, że w razie potrzeby dokonuje się oględzin miejsca, osoby lub rzeczy (§ 1). Jeżeli przedmiot może ulec zniszczeniu lub zniekształceniu przy badaniu, część tego przedmiotu należy w miarę możliwości zachować w stanie niezmienionym, a gdy to nie jest możliwe - stan ten utrwalić w inny sposób (§ 2).

Wiele kontrowersji i dyskusji dotyczy kwestii obejmujących status biegłych *ad hoc*, czyli osób posiadających wiedzę specjalistyczną, ale nieustanowionych biegłymi sądowymi i niewpisanych na prowadzone przez prezesów listy.

Obecnie obowiązujące przepisy proceduralne (art. 193 § 2 Kodeksu postępowania karnego, art. 290 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego) przewidują możliwość zwrócenia się przez sąd lub organ prowadzący postępowanie karne o sporządzenie opinii do instytucji naukowej, badawczej bądź specjalistycznej, ale nie ma definicji tych podmiotów oraz nie uregulowano

zasad sporządzania ekspertyzy⁵.

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości zwraca także szczególną uwagę na problem zwiększania się liczby podmiotów prywatnych niepodlegających żadnej weryfikacji ani wymaganiom, które oferują swoje usługi w zakresie przygotowywania ekspertyz [4, 11].

WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO

Wynagrodzenie biegłych określa rozporządzenie⁶ ministra sprawiedliwości z 2013 r. po nowelizacjach. Jak podaje przykładowo chociażby Katedra i Zakład Medycyny Sądowej w Krakowie w oficjalnych informacjach „rachunki dotyczą wynagrodzenia pracy biegłych, a obowiązujące wytyczne, zawarte są w *Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 18.12.1975 r.*⁷ Zgodnie z tym rozporządzeniem § 1 p. 1, 2 i 3 precyzuje wynagrodzenie biegłych, które powinno składać się z trzech pozycji: wynagrodzenia biegłych za wykonaną pracę, kosztów zużytych materiałów, innych kosztów niezbędnych do wydania opinii”⁸ Podstawę prawną w tym zakresie stanowi również *Ustawa z 28 lipca 2005 r. o kosztach postępowania w sprawach cywilnych*⁹.

Należy zwrócić uwagę także na opodatkowanie czynności biegłego. Od 1 stycznia 2011 r. zostały one opodatkowane stawką podstawową VAT wynoszącą 23%. Zgodnie z ust. 2a art. 10 dekretu z 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym¹⁰. „Wynagrodzenie biegłego, będącego podatnikiem podatku od towarów i usług, podwyższa się o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu”¹¹.

Najczęściej kwota szacowana jest w oparciu o procent kwoty bazowej ustalonej przez odpowiedni taryfikator. Z kolei wynagrodzenie za wykonanie sekcji zwłok osiąga różną wysokość, w zależności od trudności związanych z przeprowadzeniem sekcji, np. szczególnie trudne warunki. Biegłemu przysługuje zwrot poniesionych kosztów.

Postanowienie o powołaniu biegłego obejmuje wskazanie biegłego z imienia i nazwiska, wskazanie instytucji, określenie pytania do biegłego oraz pouczenie go o przysługujących mu prawach i obowiązkach [8].

Zakres i dobór metod badawczych leży w gestii biegłego, ale musi mieć on pozwolenie organu procesowego. Gdy opinia zostaje uznana za sprzeczną, nieprawidłową, istnieje możliwość wydania opinii uzupełniającej, a także złożenia wniosku o powołanie innego biegłego. Organ procesowy na bazie „doświadczenia życiowego” może odrzucić jedną

opinię, a drugą uznać za właściwą.

W zakresie przedmiotu badań biegłego zawarty jest cel badań, a ten z kolei wyznacza przedmiot ekspertyzy. Z kolei przedmiotem ekspertyzy, jak słusznie podaje T. Widła, jest „obiekt, po przebadaniu którego można dokonać stwierdzenia okoliczności wymagających wiadomości specjalnych” [3]. Samo pojęcie ekspertyzy nierozzerwalnie łączy się z rolą biegłego jako eksperta i wydawaniem przez niego opinii. Jak podaje T. Hanusek, ekspertyza to „zespół czynności badawczych, wymagających wiadomości specjalnych i dlatego wykonywanych przez biegłego na zlecenie organu procesowego oraz zakończonych opinią mogącą mieć charakter dowodu w procesie” [12].

LEKARZ WETERYNARII BIEGŁYM SĄDOWYM

Biegły lekarz weterynarii jest powoływany częściej w sprawach cywilnych, stosunkowo rzadko w sprawach karnych, wyjątkowo rzadko w sprawach administracyjnych. Powoływanie lekarza weterynarii w sprawach cywilnych dokonuje się w następujących okolicznościach, które wymienia przykładowo Szarek [13] za Lutyńskim [14]. Należą do nich:

- rozstrzyganie sporów dotyczących powstania szkody w związku z padnięciem, uszkodzeniem lub zachorowaniem zwierząt;
- w związku z powstaniem roszczeń przeciwko lekarzowi na skutek nieprawidłowego leczenia i błędu w sztuce;
- podczas podejrzenia zagrożenia epidemiologicznego i powstania niebezpieczeństwa szerzenia się choroby zakaźnej pochodzenia odzwierzęcego;
- w związku z powstaniem szkody w wyniku wprowadzenia do obrotu szkodliwych dla zdrowia produktów spożywczych, wprowadzenia do obrotu leków;
- w związku z realizacją umowy kupna-sprzedaży zwierzęcia, na podstawie przepisów o rękojmi za wady fizyczne rzeczy.

Podsumowując, stwierdzić należy, że najczęściej rozważane są przypadki spraw dotyczących zejść śmiertelnych zwierząt. Do tych spraw należą przykładowo: zatrucia trzody chlewnej solą kuchenną, mączką rybną, koncentratami i dodatkami spożywczymi, zatrucia wynikające z zakażenia wody pitnej i środowiska, w którym hodowane jest zwierzę, ponadto zatrute mieszanki paszowe, karma zawierająca alfatoksynę, Tiamowet, Distolon, wetacyklinę. Dotyczy to również zgonów w wyniku chorób zakaźnych, takich jak chociażby: salmonelloza, toksoplazmoza, leptospiroza, wąglik, wścieklizna, gorączka Q, brucelozę czy różycę. Szarek podaje także przykłady spraw nietypowych, do których został powołany jako biegły. Są nimi: porażenie prądem elektrycznym konia, padnięcie konia po zatruciu gałkami cisu, zatrucia przemysłowe, zatrucia trutką na szczury. W przypadkach padnięcia zwierząt łownych zawsze należy rozważyć i brać pod uwagę sprawy o kłusownictwo [13, 14, 15, 16].

Przypisy:

¹ (Dz.U. nr 15, poz. 133).

² Orzeczenie Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 1976 r. o sygn. II 48/76.

³ Uchwała Sądu Najwyższego z 15 lipca 1974 r. o sygn. kpr. 2/74.

⁴ Wyrok Sądu Najwyższego z 3 lipca 1987 r. o sygn. III KR 235/87.

⁵ Zobacz chociażby wyrok z 21 maja 2013 r. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. V ACa

150/13 – Nie mogą być uznane za dowód w sprawie wypowiedzi biegłego wykraczające zarówno poza zakres udzielonego mu przez sąd zlecenia, jak i poza ustawowo określone jego zadania. Sąd nie jest więc związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnośnie do, zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu, kwestii ustalenia i oceny faktów oraz sposobu rozstrzygnięcia sprawy. Zobacz także postanowienie z 25 stycznia 2013 r. Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie o sygn. I ACz 826/12 – Opinia instytutu naukowego jest odmianą dowodu z biegłych, opracowana jest zespołowo i wyraża stanowisko nie poszczególnych osób – chociaż powinny być one wskazane w opinii zgodnie z art. 290 § 2 k.p.c. – lecz instytutu jako takiego. Przeprowadzone badania powinny być sprawdzane tak, by mogły być sądowi przedstawione jako opinia jednostki naukowej, podpisana również przez osobę (osoby) upoważnione do reprezentowania instytutu.

⁶ Dz.U. 2013 nr 0 poz. 518.

⁷ Dz.U. 46.

⁸ Patrz również <http://www.kms.cm-uj.krakow.pl/> [dostęp: 24.02.2014]

⁹ Dz.U. 2005.167.1398.

¹⁰ Dz.U. 1950.49.445 z późn. zm.

¹¹ Patrz również <http://www.kms.cm-uj.krakow.pl/> [dostęp: 24.02.2014]

Piśmiennictwo:

1. Grudzień A.: *Okoliczności występowania lekarza weterynarii jako biegłego sądowego*. www.veterynaria.pl/articles.php?id=203 [dostęp: 28.02.2014].
2. Świątek B.: *Lekarz – biegły w świetle praktyki medyka sądowego. A physician as an expert in the forensic medicine doctor's practice*, www.info.am.wroc.pl/forensic/zms/ [dostęp: 20.02.2014], także „Arch. Med. Sad. Krym.”, 1997, XLVII, s. 93-98.
3. Widła T.: *Dowód z opinii biegłego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 1992, s. 31.
4. www.ms.gov.pl [dostęp: 20.02.2014].

5. Nowak T.: *Dowód z opinii biegłego w polskim procesie karnym*. Wydawnictwo Uniwersytetu A. Mickiewicza, Poznań 1966, s. 15.
6. Świątek B.: *Prawo medyczne. Błąd lekarski. Błąd medyczny w praktyce medyczo-sądowej*. www.info.am.wroc.pl/forensic/zms [dostęp: 20.02.2014].
7. www.bip.ms.gov.pl/Data/Files/_public/bip/ue_koop/Polen_Comprehensive_pl.pdf [dostęp: 25.02.2014]
8. Jeżewska J.: *Ekspertyza kryminalistyczna*. Wydawnictwo Centrum szkolenia policji w Legionowie, Legionowo 2000, s. 7.
9. Mordak R.: *Podstawy prawne działalności klinicznej oraz dokumentacji w medycynie weterynaryjnej*. Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2006, s. 78.
10. Tomaszewski T.: *Dowód z opinii biegłego w polskim procesie karnym*. Wydawnictwo Instytutu Ekspertyz Sądowych, Kraków 2000, s. 22.
11. Kegel Z.: *Ekspertyza ze środowiska procedury u kryminalistyki*. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1976, s. 81-82.
12. Hanusek T.: *Kryminalistyka*. wyd. WoltersKluwer, Warszawa 2010, s. 56-60.
13. Szarek J.: *Lekarz weterynarii jako biegły sądowy*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2005, s.18-20.
14. Lutyński W.: *Administracja weterynaryjna i weterynaria sądowa*. PWRiL, Warszawa 1989, s.30-32.
15. Przeździecka D., Szarek J.: *Lekarz weterynarii jako biegły sądowy*. „Magazyn Weterynaryjny”, 2000, 9(48): 43-46.
16. Rudy A., Rudy M.: *Zarys administracji weterynaryjnej w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt*. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Wrocław 2013, s. 54.

Autor:

lek. med. Łukasz Pilarz

Indywidualna Praktyka Lekarska, Gliwice

Zdjęcia:

Shutterstock

Streszczenie:

Praca w pierwszej części podaje analizę uregulowań statusu biegłych sądowych, określa warunki nabywania, zawieszania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego sądowego, a także trybu nabywania oraz utraty statusu przez instytucje specjalistyczne, uprawnione do wydawania opinii. W drugiej podejmuje szczegółowo kwestie związane z samą pozycją lekarza weterynarii jako biegłego sądowego.

Słowa kluczowe:

biegły sądowy, lekarz weterynarii, postępowanie karne i cywilne.

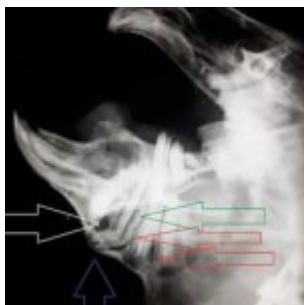
Promowane

- [thotel](#) [Aplikacja internetowa do zarządzania klientami - teraz także dla kliniki weterynaryjnej](#)

- [Utylizacja odpadów zwierzęcych na miejscu](#)

- [Techniki operacyjne na żuchwie królika w leczeniu schorzeń stomatologicznych - Cz. I](#)

- [Praca dla lekarza weterynarii!](#)

- [Kliniczna Praktyka Weterynaryjna "Provet" poszukuje lekarza weterynarii](#)